

Základní dynamická znaménka:

ppp - piano pianissimo - co nejslaběji

pp - pianissimo - velmi slabě

p - piano - slabě, tiše

mp - mezzopiano - středně slabě

mf - mezzoforte - středně silně

f - forte - silně

ff - fortissimo - velmi silně

fff - forte fortissimo - co nejsilněji

sp - subito piano - náhle slabě

sf - subito forte - náhle silně

Akcentová znaménka:

fp - fortepiano - notu, ke které tato zkratka patří hrajeme forte a následně přejdeme do piana
sfz, sf - sforzando, sforzalo (sforcando, sforcalo) - užij síly, důrazně - někdy označován jako náhlý důraz „výkřik“

rfz - rinforzando (rinforcáto) - důrazně, zesíleně - pokud není uvedeno jinak, hrájeme s narůstajícím důrazem nebo širokým zdůrazněním

Doplňující výrazy:

poco (poko) - trochu, málo

molto - mnoho, velice

subito - ihned, náhle

con forza (kon forca) - se silou

con tutta la forza (kon tuta la forca) - s veškerou silou

sempre - stále

sempre forte - hrát stále silně

V hudbě můžeme měnit dynamické odstíny postupně, k tomu účelu máme speciální symboly a výrazy.

crescendo, cres. (krešendo) - zesilovat

decrescendo, decresc. (dekrešendo) - zeslabovat

diminuendo, dimin., dim. (dyminuendo) - s ubývající silou, pomalu zeslabovat

poco a poco crescendo (poko a poko krešendo) - pomalé postupné zesilování

calando (kalando) - s ubývající silou a rychlostí (výraz ve spojení tempa a dynamiky)

smorzando (zmorcando) - zmiravě

Občas se symboly a výrazy navzájem kombinují. Například můžeme mít v notaci uvedeno, abychom zesilovali od piana do forte a poté zeslabovali do mezzoforte.

p ————— *f* ————— *mf*

Tempo, tempová označení:

Označení, které je třeba se naučit umět pasivně přeložit, nebo více méně přesně určit význam:

Základní označení:

grave = vážně, těžce
largo = široce
lento = rozvláčně, zdlouha
adagio (adadžio) = pomalu, zvolna
andante = volně, krokem
andantino = poněkud volně, trochu rychleji než andante
sostenuto = zadržovaně
commodo (komodo) = pohodlně
maestoso (maestózo) = důstojně, velebně, majestátně
moderato = mírně
allegretto = poněkud veselé, méně rychle než allegro
animato, animando = oživeně
allegro = vesele, rychle
vivace, vivo (viváče) = živě
presto = rychle, úprkem
prestissimo = co nejrychleji

Náhlé změny tempa:

più mosso = více hybně (doslova)
meno mosso = méně hybně

Postupné změny tempa:

accelerando (ačelerando) = znenáhla zrychlovat
poco a poco animato (poko a poko anymáto) = oživovat více a více
stringendo (strindžendo) = naléhavěji, zrychlovat
ritardando, rit. = zpomalovat, zvolňovat

Doplňující výrazy:

simile = podobně
ma non troppo = ale ne příliš
poco = trochu, málo
molto = mnoho, velice
più = více
non tanto = ne tolik
un poco = poněkud
senza = bez
rubato = s měnící se rychlostí, s neklidným vzrušením.
ad libitum = podle libosti

Označení nálady a výrazu:

agitato (adžitáto) = vzrušeně, bouřlivě, prudce
alla marcia (ala marča) = pochodem, v tempu pochodu, na způsob pochodu
amoroso (amorózo) = milostně, láskyplně, vroucně
animato (anymáto) = živě, oživeně, rušně
appassionato = vášnivě, zaníceně, náruživě, vášnivě
cantabile (kantábile) = zpěvně
capriccioso (kapričózo) = rozmarně, vrtošivě
comodo (komódo) = pohodlně
con brio (kon brio) = s jiskrou, ohnivě
con fuoco = s ohněm, ohnivě
con moto = s pohybem
con sentimento = s citem
con spirito = oduševněle
dolce (dolče) = sladce, jemně
energico (enerdžiko) = energicky, rázně, důrazně
espressivo = výrazně
feroce (feróče) = divoce, bouřlivě
furioso (furiózo) = zběsile, zuřivě
giocosio (džokózo) = hravě, žertovně, vtipně
grazioso (graciózo) = půvabně
leggiero (ledžiéro) = lehce, hravě, perlivě
maestoso = velebně
morendo = zmiravě, zhasínavě
pesante = závažně, těžce
risoluto = rázně, rozhodně
semplice (sempliče) = prostě, jednoduše
scherzando (skerzando) = žertovně
sostenuto = zdrženlivě
tranquillo, quieto (trankvilo, kuinto) = klidně, pokojně
triste = smutně